

Svar remiss kring sena betalningar

Bakgrund

I direktiv 2011/7/EU har EU fastställt tidsfrister och regler kring exempelvis när och hur vissa fakturor måste betalas och ekonomiska påföljder om så ej sker. Bland annat anges en gräns på 30 dagar för betalning av fakturor gentemot offentliga myndigheter (kan förlängas till 60 dagar i undantagsfall) samt en minsta ersättning på 40 euro vid försenad betalning.

I förslaget på ny EU-förordning uppdateras dessa regler samt lämnas förslag på vissa utökade regler.

De två regler förvaltningen för inköp och upphandling ser som mest aktuella att ha synpunkter på är

- betalningsfristen på 30 dagar, med förslag på höjd ersättning vid försenad betalning
- förslag på regler om att den upphandlande myndigheten ska kontrollera att huvudentreprenör vid byggentreprenader betalar underleverantör.

Synpunkter från förvaltningen för inköp och upphandling

Vad gäller betalningsfristen på 30 dagar, med förslag på höjd ersättning vid försenad betalning, är det förvaltningens uppfattning att tidsfristen följer de frister som såväl Göteborgs stad som offentlig sektor i stort normalt har. Det är viktigt att notera att reglerna i stadens centrala avtal förutsätter att fakturan följer avtalens krav för att tidsfristen ska börja gälla. Det kan exempelvis gälla att fakturan är korrekt (t.ex. innehåller all relevant information för att kunna kontrolleras) samt att leveransen är fullgjord. När en faktura följer avtalets villkor ska det normalt inte vara ett problem för verksamheten att betala fakturan inom 30 dagar. Förvaltningen har inte kännedom om att det finns något exempel på när en leverantör begärt ersättning utifrån dagens regelverk, vare sig från Göteborgs stad eller annan offentlig myndighet. Detta får ses som ett tecken på att frågan om sen betalning från offentlig sektor inte är ett stort problem i Sverige.

Vad gäller förslaget på regler om att den upphandlande myndigheten ska kontrollera att huvudentreprenör vid byggentreprenader betalar underleverantör finns det enligt förvaltningen flera frågor av praktisk karaktär kring hur detta ska genomföras. Regeln formuleras på följande sätt i artikeln 4 punkt 1:

För offentliga byggentreprenadkontrakt [...] ska entreprenörer till upphandlande myndigheter [...] tillhandahålla bevis för att de i förekommande fall har betalat direkta underleverantörer som deltar i fullgörandet av avtalet inom de tidsfrister och enligt de villkor som fastställs i denna förordning. Bevisen får vara i form av en skriftlig försäkran av entreprenören och ska lämnas av entreprenören till den upphandlande myndigheten eller den upphandlande enheten före, eller åtminstone tillsammans med, varje begäran om betalning.

Det anges vidare att den upphandlande myndigheten ska anmäla, till utsedd myndighet, om det finns information om att entreprenörer inte betalar i tid eller att entreprenörer inte försäkrar att så sker.

I förslaget berörs delar som gäller information och utbildning, men det tycks endast handla om kredithantering och finanskunskap/digital kompetens och då framförallt riktat mot små- och medelstora företag. Förvaltningen har inte kunnat se att förslaget förutsätter att medlemsstaten informerar eller utbildar om reglerna i övrigt.

Om en regel kring betalning från huvudentreprenör till underleverantör ska få ett genomslag behöver sannolikt någon statlig myndighet ta ett stort ansvar för information till byggbranschen. Därtill finns sannolikt behov av att branschvillkoren anpassas. Inom bygg- och anläggningsbranschen är vissa standardvillkor helt dominerande, och styr såväl inköpsprocessen, avtal som vissa andra processer. I Göteborg finns Gemensam byggprocess (GBP) som detaljerar processen för stadens byggande verksamheter.

Varje upphandlande myndighet som köper byggentreprenader kommer behöva ta hänsyn till den föreslagna regeln och för att detta ska kunna genomföras måste såväl branschvillkor som organisationens processer anpassas. Det är förvaltningens uppfattning att det krävs statlig samordning och information för att den föreslagna regeln ska få ett genomslag. Denna samordning och information bör i vart fall gälla anpassning av branschvillkor och information till byggbranschen.

2023-11-18

Henrik Karlsson

Förvaltningsdirektör